

ματοδοτείται καθ' ολοκληρίαν από τις πιστώσεις που έχουν εγγραφεί στην κατάσταση των δαπανών ενός των οργάνων που προβλέπονται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ενώ η ύπαρξη σχέσεως εργασίας μεταξύ του αμειβομένου υπαλλήλου και του οργάνου που φέρει το βάρος των δαπανών της αμοιβής δεν συνιστά, από αυτή την άποψη, προϋπόθεση εφαρμογής του άρθρου 40, δεύτερο εδάφιο, της προαναφερθείσας διατάξεως.

ζημιώσεως λόγω αποσυμφορήσεως και των επαγγελματικών εισοδημάτων που εισπράχθηκαν μετά την αποσυμφόρηση, η διάταξη αυτή πρέπει να αντιπαρατεθεί επί ίσοις όροις στον προαναφερθέντα κανόνα της απαγορεύσεως της σωρεύσεως, προκειμένου να συναχθεί από αυτό ότι, νομίμως, μπορεί να σωρευθεί η κοινοτική σύνταξη λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου με τον μισθό που εισπράττει σε βάρος του προϋπολογισμού ενός κοινοτικού οργάνου υπό την ιδιότητα του αντιπροσώπου της Επιτροπής στην Ευρωπαϊκή Ένωση Συνεργασίας.

2. Οι διατάξεις του κανονισμού 2530/72, περί θεσπίσεως των ειδικών και προσωρινών μέτρων που αφορούν ιδίως την οριστική λήξη των καθηκόντων των υπαλλήλων των Κοινοτήτων λόγω της προσχωρήσεως νέων κρατών μελών, δεν προβλέπουν καμία εξαίρεση από τον κανόνα, περί απαγορεύσεως της σωρεύσεως συντάξεως λόγω συμπλήρωσεως συνταξίμου χρόνου υπηρεσίας και κοινοτικού μισθού, του άρθρου 40, δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Επομένως, ένας υπάλληλος ως προς τον οποίον έχει εφαρμοστεί μέτρο αποσυμφορήσεως του προσωπικού κατ' εφαρμογήν του εν λόγω κανονισμού δεν μπορεί να ισχυρισθεί ότι, εφόσον το άρθρο 5, παράγραφος 3, του κανονισμού επιτρέπει τη σώρευση της απο-
3. Δεν μπορεί να θεωρηθεί ως εμφανής, κατά την έννοια του άρθρου 85 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, η αντικανονικότητα των καταβολών μιας συντάξεως λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου που δεν έχει διαπιστωθεί από τον ενδιαφερόμενο, παρά τον υψηλό βαθμό που κατείχε και την υπηρεσιακή του αρχαιότητα, εφόσον διατυπώθηκαν αντιφατικές νομικές γνωμοδοτήσεις επί του επιμάχου θέματος από δύο κοινοτικά όργανα που διαθέτουν υπηρεσίες με βαθιά γνώση στον τομέα της πληρωμής και της εκκαθαρίσεως των συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων και δεν αποδείχθηκε ότι ο ενδιαφερόμενος διαθέτει, λόγω της εκπαίδευσής του ή των δραστηριοτήτων του, ειδικές γνώσεις επί του θέματος.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 12ης Ιουλίου 1990 *

Στην υπόθεση T-111/89,

Robert Scheiber, πρώην υπάλληλος του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κάτοικος της νήσου Μαυρίκιος, εκπροσωπούμενος από τον **George Vandersanden**,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Alex Schmitt, 62, avenue Guillaume,

προσφεύγων,

κατά

Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενου από τον A. Dashwood, διευθυντή της νομικής υπηρεσίας, επικουρούμενο από τον Marc Grossmann, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Jörg Käser, διευθυντή της νομικής υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, 100, boulevard Konrad-Adenauer,

καθού,

υποστηριζόμενου από την

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον Sean Van Raepenbusch, μέλος της νομικής υπηρεσίας, επικουρούμενο από τους Claude Verbraeken και Denis Waelbroeck, δικηγόρους Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Γεώργιο Κρεμλή, μέλος της νομικής υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

παρεμβαίνουσα,

η οποία έχει ως αντικείμενο την ακύρωση της απόφασεως του Συμβουλίου της 2ας Σεπτεμβρίου 1988 να μη καταβάλει τα δεσμευμένα ποσά της συντάξεως του προσφεύγοντος, από την 1η Νοεμβρίου 1983 μέχρι τις 30 Ιουνίου 1986, και να αναζητήσει τα ποσά που καταβλήθηκαν λόγω συντάξεως από την 1η Ιανουαρίου 1981 μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 1983 και από την 1η Ιουλίου 1986 μέχρι τις 19 Σεπτεμβρίου 1987,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους D. A. O. Edward, πρόεδρο τμήματος, R. Schintgen και R. García-Valdecasas, δικαστές,

γραμματέας: B. Pastor, υπάλληλος διοικήσεως

λαμβάνοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 2ας Μαΐου 1990,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Τα πραγματικά περιστατικά που αποτέλεσαν την αιτία της προσφυγής

- 1 Ο προσφεύγων προσελήφθη το 1953 ως υπάλληλος του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα. Εν συνεχεία, έγινε υπάλληλος του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων όπου, αφού διορίστηκε διαδοχικώς στις θέσεις του προϊσταμένου υπηρεσίας και του προϊσταμένου του τμήματος των σχέσεων με τις αφρικανικές χώρες νοτίως της Σαχάρας, προήχθη σε διευθυντή την 1η Ιανουαρίου 1967.
- 2 Ο προσφεύγων αποχώρησε από την υπηρεσία, κατόπιν αιτήσεώς του, βάσει του κανονισμού (Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΟΚ) 2530/72 του Συμβουλίου, της 4ης Δεκεμβρίου 1972, για τη θέσπιση ειδικών και προσωρινών μέτρων σχετικά με την πρόσληψη υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων λόγω της εντάξεως νέων κρατών μελών καθώς και την οριστική λήξη των καθηκόντων των υπαλλήλων των εν λόγω Κοινοτήτων (JO L 272, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 2530/72), με αποτελέσματα από την 1η Ιανουαρίου 1974. Τον Ιανουάριο του 1974 προήχθη σε επίτιμο γενικό διευθυντή.
- 3 Την 1η Ιανουαρίου 1974, ο προσφεύγων προσελήφθη από την Ευρωπαϊκή Ένωση Συνεργασίας (στο εξής: ΕΕΣ) προκειμένου να ασκήσει τα καθήκοντα, αρχικά, του αντιπροσώπου ελεγκτή του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αναπτύξεως, στη Μαδαγασκάρη και το Τζιμπουτί (από το 1974 έως το 1978), εν συνεχεία δε του αντιπροσώπου της Επιτροπής στο Καμερούν και την Ισημερινή Γουινέα (μέχρι το 1982) και στον Ινδικό Ωκεανό (μέχρι τις 31 Ιουλίου 1987). Στις 31 Ιουλίου 1987 παραιτήθηκε από τη θέση αυτή. Υπολογίζοντας την άδεια που εδικαιούτο ακόμη, αποχώρησε οριστικά από την υπηρεσία στις 19 Σεπτεμβρίου 1987.
- 4 Από την 1η Ιανουαρίου 1979 ο προσφεύγων άρχισε να λαμβάνει από το Συμβούλιο σύνταξη λόγω συμπλήρωσης συνταξίμου χρόνου δυνάμει του άρθρου 77 του κανονι-

σμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (στο εξής: κανονισμός υπηρεσιακής καταστάσεως). Η σύνταξη αυτή του καταβλήθηκε από την Επιτροπή, σύμφωνα με τις αποφάσεις που έλαβε το Συμβούλιο κατ' εφαρμογήν του άρθρου 45, δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως.

- 5 Στις 10 Οκτωβρίου 1983, ο προσφεύγων ζήτησε από το Συμβούλιο, για αυστηρά προσωπικούς λόγους, να αναστείλει προσωρινώς την καταβολή της συντάξεώς του από την 1η Νοεμβρίου 1983. Στις 29 Ιουνίου 1986, ζήτησε την επανάληψη της πληρωμής της συντάξεώς του λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου από τον Ιούλιο 1986.
- 6 Κατόπιν της τελευταίας αυτής αιτήσεως, ο διευθυντής διοικήσεως και προσωπικού του Συμβουλίου Gueben έδωσε οδηγίες στην Επιτροπή για να επαναλάβει την πληρωμή της συντάξεως αυτής από τον Ιούλιο 1986. Ενημέρωσε σχετικά τον προσφεύγοντα, καλώντας τον συγχρόνως να του παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με την προηγούμενη αίτησή του περί αναστολής της καταβολής της συντάξεώς του.
- 7 Με έγγραφο της 25ης Ιουνίου 1987, ο Gueben ενημέρωσε την υπηρεσία « συντάξεων » της Επιτροπής ότι μόλις είχε διαπιστώσει ότι το όνομα του Scheiber αναφερόταν στο οργανόγραμμα της Επιτροπής ως αντιπροσώπου της Επιτροπής, πράγμα που συνεπαγόταν μισθό σε βάρος του προϋπολογισμού της Επιτροπής. Προσέθετε: « Στην περίπτωση κατά την οποία διαπιστώσετε ότι ο Scheiber λαμβάνει πράγματι μισθό προβλεπόμενο στον προϋπολογισμό της Επιτροπής, να σταματήσετε την καταβολή της συντάξεως λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου σύμφωνα με το άρθρο 40, δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως ».
- 8 Με έγγραφο της 10ης Ιουλίου 1987, απευθυνόμενο στον Gueben, ο προσφεύγων ισχυρίστηκε ότι ο κανόνας περί απαγορεύσεως της σωρεύσεως που προβλέπεται στο εν λόγω άρθρο 40 δεν εφαρμοζόταν στην περίπτωσή του. Ζήτησε να μη διακοπεί η καταβολή της συντάξεώς του και να του καταβληθούν τα ποσά που είχαν δεσμευτεί στον ειδικό λογαριασμό εν αναμονή της διευθετήσεως του ζητήματος.
- 9 Με έγγραφο της 12ης Νοεμβρίου 1987, ο Gueben γνωστοποίησε στην υπηρεσία « συντάξεων » της Επιτροπής ότι, εν συνεχεία της γνωμοδοτήσεως της νομικής υπηρεσίας του Συμβουλίου, η διοίκηση της γενικής γραμματείας του Συμβουλίου δεν είχε πλέον αντιρρήσεις για την καταβολή των δεσμευμένων ποσών στον Scheiber. Συνεπώς, ζήτησε από την Επιτροπή να ανταποκριθεί στην αίτηση του προσφεύγοντος της 10ης

Ιουλίου 1987. Ενημέρωσε σχετικά τον προσφεύγοντα με έγγραφο της ίδιας ημέρας, στο οποίο επισύναψε αντίγραφο του εγγράφου που απηύθυνε στην υπηρεσία « συντάξεων » της Επιτροπής καθώς και αντίγραφο της γνωμοδοτήσεως που συνέταξε η νομική υπηρεσία.

- 10 Με έγγραφο της 2ας Σεπτεμβρίου 1988, ο Gueben ενημέρωσε τον προσφεύγοντα ότι το Συμβούλιο είχε αλλάξει στάση, εν συνεχεία γνωμοδοτήσεως της υπηρεσίας οικονομικού ελέγχου της Επιτροπής, υποστηριζομένης από τη νομική υπηρεσία του ίδιου αυτού θεσμικού οργάνου και ότι, συνεπώς, είχε ζητήσει από την Επιτροπή να μην πραγματοποιήσει την καταβολή των δεσμευμένων ποσών της συντάξεως από την 1η Νοεμβρίου 1983 μέχρι τις 30 Ιουνίου 1986 και να αναζητήσει τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά από 1ης Ιανουαρίου 1981 έως 30 Οκτωβρίου 1983 και από 1ης Ιουλίου 1986 έως 19 Σεπτεμβρίου 1987.
- 11 Με έγγραφο της 12ης Οκτωβρίου 1988, ο προσφεύγων υπέβαλε ένσταση κατά της αποφάσεως που περιείχε το έγγραφο της 2ας Σεπτεμβρίου 1988.
- 12 Με έγγραφο της 14ης Φεβρουαρίου 1989, ο γενικός γραμματέας του Συμβουλίου απέρριψε την ένσταση αυτή. Στο έγγραφο αυτό εξέθετε ότι, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1980, η καταβληθείσα στον Scheiber σύνταξη καλώς του καταβλήθηκε, δεδομένου ότι, μέχρι την ημερομηνία αυτή, ο μισθός του αντιπροσώπου της Επιτροπής του είχε καταβληθεί από την ΕΕΣ. Από την 1η Ιανουαρίου 1981, αντιθέτως, τα έξοδα λειτουργίας των αντιπροσωπειών της Επιτροπής στα κράτη ΑΚΕ, συμπεριλαμβανομένων των μισθών των αντιπροσώπων, είχαν συμπεριληφθεί στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, δυνάμει του κεφαλαίου 98 του προϋπολογισμού της Επιτροπής, σύμφωνα με τη δήλωση επί του άρθρου 95 της δεύτερης Συμβάσεως ΑΚΕ-ΕΟΚ, που υπεγράφη στο Λομέ, στις 31 Οκτωβρίου 1979, μεταξύ των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφετέρου (στο εξής: Σύμβαση Λομέ ΙΙ). Επομένως, ο μισθός του Scheiber απο την ημερομηνία αυτή περιλαμβανόταν στον εν λόγω προϋπολογισμό. Η κατάσταση αυτή ήταν αντίθετη προς το άρθρο 40, δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, έπρεπε δε να εφαρμοστούν τα άρθρα 85 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως και 41 του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως.

Η διαδικασία

- 13 Υπό αυτές τις συνθήκες, ο προσφεύγων άσκησε, με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 10 Μαΐου 1989, την παρούσα προσφυγή κατά του Συμβουλίου, επιδιώκοντας την ακύρωση της αποφάσεως της 2ας Σεπτεμβρίου 1988.

- 14 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 13 Σεπτεμβρίου 1989, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζήτησε να παρέμβει στην υπόθεση προς υποστήριξη των αιτημάτων του καθού, σύμφωνα με το άρθρο 93, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου. Με Διάταξη του Δικαστηρίου της 19ης Σεπτεμβρίου 1989, ελετράπη η παρέμβαση της Επιτροπής.
- 15 Η έγγραφη διαδικασία εξελίχθηκε καθ' ολοκληρίαν ενώπιον του Δικαστηρίου. Το Δικαστήριο, με Διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 1989, παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του Πρωτοδικείου, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 14 της αποφάσεως του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1988, περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- 16 Ο προσφεύγων ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να κρίνει την προσφυγή παραδεκτή και βάσιμη·
 - να ακυρώσει την απόφαση του Συμβουλίου που περιλαμβάνεται στο έγγραφο του Gueben, διευθυντή διοικήσεως και προσωπικού της γενικής γραμματείας, της 2ας Σεπτεμβρίου 1988, περί μη καταβολής των δεσμευμένων ποσών της συντάξεως λόγω συμπλήρωσεως συνταξίμου χρόνου του προσφεύγοντος από την 1η Νοεμβρίου 1983 μέχρι στις 30 Ιουνίου 1986, αφενός, και περί αναζητήσεως των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών από την 1η Ιανουαρίου 1981 μέχρι τις 30 Οκτωβρίου 1983 και από την 1η Ιουλίου 1986 μέχρι τις 19 Σεπτεμβρίου 1987, αφετέρου·
 - συνεπώς, να διατάξει την επιστροφή των ποσών που έχουν αφαιρεθεί από τη σύνταξη του προσφεύγοντος από την 1η Δεκεμβρίου 1988·
 - να καταδικάσει το καθού στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.
- 17 Το καθού ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να κρίνει το δεύτερο αίτημα της προσφυγής απαράδεκτο·
 - να κρίνει την προσφυγή που πρωτοκολλήθηκε στο Δικαστήριο με τον αριθμό 164/89 ως αβάσιμη και, συνεπώς,

— να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

18 Η παρεμβαίνουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να κρίνει την προσφυγή αβάσιμη·

— να καταδικάσει τον προσφεύγοντα στα έξοδα στα οποία αυτή υποβλήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 70 του κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

19 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων.

20 Η προφορική διαδικασία διεξήχθη στις 2 Μαΐου 1990. Οι εκπρόσωποι των διαδίκων ανέπτυξαν προφορικά τις απόψεις τους και απάντησαν σε ερωτήσεις του Πρωτοδικείου. Ο εκπρόσωπος του προσφεύγοντος περιόρισε το αίτημά του στην ακύρωση της προσβαλλόμενης απόφασης. Μετά από αίτημα του Πρωτοδικείου, ο εκπρόσωπος της Επιτροπής κατέθεσε αντίγραφο του κεφαλαίου 98 των επιχειρησιακών πιστώσεων της καταστάσεως των δαπανών της Επιτροπής που είχε εγγραφεί στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων για το οικονομικό έτος 1989.

Επί της ουσίας

21 Ο προσφεύγων ζητεί, πρώτον, την ακύρωση της αποφάσεως του Συμβουλίου που περιέχεται στο έγγραφο που του απηύθυνε στις 2 Σεπτεμβρίου 1988 ο διευθυντής διοικήσεως και προσωπικού, καθόσον καλεί την Επιτροπή να μη καταβάλει προς τον προσφεύγοντα τα δεσμευμένα οφειλόμενα ποσά της συντάξεώς του που καλύπτουν την περίοδο από 1ης Νοεμβρίου 1983 μέχρι 30ής Ιουνίου 1986. Δεύτερον, ζητεί την ακύρωση της ίδιας αυτής αποφάσεως του Συμβουλίου, καθόσον καλεί την Επιτροπή να προβεί στην αναζήτηση των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών από 1ης Ιανουαρίου 1981 μέχρι 31ης Οκτωβρίου 1983 και από 1ης Ιουλίου 1986 μέχρι 19ης Σεπτεμβρίου 1987.

- 22 Προς τούτο ο προσφεύγων προβάλλει επτά λόγους: πρώτον, το αμετάβλητον της νομικής του καταστάσεως στις σχέσεις του με την ΕΕΣ· δεύτερον, την αυτοτέλεια της ΕΕΣ έναντι της Κοινότητας· τρίτον, τον παράνομο χαρακτήρα και τη μη κοινοποίηση της εκχωρήσεως χρέους· τέταρτον, το νόμιμον της σωρεύσεως κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 2530/72· πέμπτον, την παραβίαση της αρχής της αιτιολογημένης εμπιστοσύνης· έκτον, την παραβίαση της αρχής της χρηστής διοικήσεως· και, έβδομον, την εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 85 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως.
- 23 Προς στήριξη των δύο πρώτων λόγων, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι το γεγονός ότι ο μισθός του περιελήφθη, από την 1η Ιανουαρίου 1981, στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων δεν μπορούσε να μεταβάλει τη νομική κατάσταση στην οποία βρισκόταν από την 1η Ιανουαρίου 1974, ημερομηνία της εισόδου του στην υπηρεσία της ΕΕΣ, η οποία είναι αυτοτελές νομικό πρόσωπο και η οποία υπήρξε, από τότε, ο μοναδικός του εργοδότης.
- 24 Προς στήριξη της αποφάσεώς του, το Συμβούλιο αντιτάσσει τις διατάξεις του άρθρου 40, δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, κατά το οποίο « η σύνταξη αρχαιότητας [λόγω συμπλήρωσεως συνταξίμου χρόνου υπηρεσίας] ... δεν δύναται να συντρέξει... με χρηματική παροχή η οποία βαρύνει ένα από τα όργανα των τριών Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων... ».
- 25 Στηριζόμενο στις διατάξεις του σημείου 1 του παραρτήματος XXXI της Συμβάσεως Λομέ II, που αφορούν το άρθρο 95 της συμβάσεως αυτής, κατά τις οποίες « η Κοινότης αναλαμβάνει την υποχρέωση να περιλάβει στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, από την έναρξη ισχύος της συμβάσεως, τα έξοδα λειτουργίας των αντιπροσωπειών της Επιτροπής στα κράτη ΑΚΕ, τα οποία εβάρυναν προηγουμένως τον προϋπολογισμό του Ευρωπαϊκού Ταμείου Αναπτύξεως », το Συμβούλιο ισχυρίζεται ότι οι μισθοί που καταβλήθηκαν στον προσφεύγοντα από την ΕΕΣ βαρύνουν την Επιτροπή και, συνεπώς, δεν μπορούν να σωρευθούν με τη σύνταξη λόγω συμπλήρωσεως συνταξίμου χρόνου που του έχει χορηγήσει το Συμβούλιο.
- 26 Δεν αμφισβητείται ότι, από το οικονομικό έτος 1981, ο γενικός προϋπολογισμός των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων περιέχει, υπό « κεφάλαιο 98 — Ευρωπαϊκή Ένωση Συνεργασίας », πίστωση προοριζόμενη για την κάλυψη των αμοιβών και διαφόρων αποζημιώ-

σεων του προσωπικού που απασχολείται στην έδρα της Ενώσεως καθώς και τα κατά κυριολεξία έξοδα λειτουργίας της έδρας, ενώ ο διαχωρισμός μεταξύ δαπανών προσωπικού και δαπανών λειτουργίας πραγματοποιείται από τον ίδιο τον προϋπολογισμό.

- 27 Είναι μεν αληθές ότι κατά πάγια νομολογία, επιβεβαιώνουσα τη θεσμική αυτοτέλεια της ΕΕΣ σε σχέση προς την Επιτροπή, η Επιτροπή δεν θεωρείται εργοδότης των υπαλλήλων της ΕΕΣ (βλέπε, τελευταίως, απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Ιουλίου 1989, Alexis και λοιποί κατά Επιτροπής, 286/83, Συλλογή 1989, σ. 2445, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 29ης Μαρτίου 1990, Pinto Teixeira κατά Επιτροπής, T-62/89, Συλλογή 1990, σ. II-121), όμως οι αμοιβές και οι αποζημιώσεις του προσωπικού που απασχολούνται στην έδρα της ΕΕΣ καλύπτονται από πίστωση περιλαμβανόμενη στην κατάσταση των δαπανών της Επιτροπής μεταξύ των επιχειρησιακών πιστώσεων του εν λόγω θεσμικού οργάνου.
- 28 Δεδομένου ότι ο κανόνας περί απαγορεύσεως της σωρεύσεως μιας συντάξεως με την καταβολή μισθού του άρθρου 40 του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως δικαιολογείται από την ανάγκη προστασίας των πόρων των Κοινοτήτων, πρέπει να εφαρμόζεται κάθε φορά που η καταβαλλόμενη από ένα θεσμικό όργανο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σύνταξη σωρεύεται με την καταβολή μισθού που επίσης επιβαρύνει ένα από τα όργανα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Προκειμένου να εφαρμοσθεί ο κανόνας περί απαγορεύσεως της σωρεύσεως, αρκεί ο μισθός που καταβάλλεται από όργανο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων να χρηματοδοτείται καθ' ολοκληρίαν από τις πιστώσεις που έχουν εγγραφεί στην κατάσταση των δαπανών ενός των οργάνων που προβλέπονται στον γενικό προϋπολογισμό των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ενώ η ύπαρξη σχέσεως εργασίας μεταξύ του αμειβομένου υπαλλήλου και του οργάνου που φέρει το βάρος των δαπανών της αμοιβής δεν συνιστά, από αυτή την άποψη, προϋπόθεση εφαρμογής του άρθρου 40, δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων.
- 29 Εν προκειμένω δεν αμφισβητείται από τους διαδίκους ότι η Επιτροπή ανέλαβε, από την 1η Ιανουαρίου 1981 και μέχρι τις 19 Σεπτεμβρίου 1987, ολόκληρο το βάρος των δαπανών των σχετικών με τον μισθό του προσφεύγοντος υπό την ιδιότητά του ως αντιπροσώπου σε ένα κράτος ΑΚΕ.
- 30 Από αυτό έπεται ότι οι δύο πρώτοι λόγοι, στηριζόμενοι στη νομική κατάσταση του προσφεύγοντος στο πλαίσιο των σχέσεών του με την ΕΕΣ, πρέπει να απορριφθούν.

- 31 Με τον τρίτο λόγο, ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι το γεγονός ότι από το 1981 οι δαπάνες λειτουργίας της ΕΕΣ επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό των Κοινοτήτων συνιστά έναντι αυτού εκχώρηση χρέους που δεν προβλέπεται από τα νομοθετικά κείμενα και η οποία, εξάλλου, δεν μπορεί να του αντιταχθεί διότι δεν του κοινοποιήθηκε προηγουμένως. Κατόπιν αυτού, η καθαρά τυπική τροποποίηση που επήλθε στη χρηματοδότηση της ΕΕΣ δεν μπορεί να έχει επιπτώσεις στα κεκτημένα δικαιώματά του.
- 32 Το καθού ισχυρίζεται ότι δεν υπήρξε εκχώρηση χρέους, δεδομένου ότι η ΕΕΣ παρέμεινε οφειλέτης των μισθών έναντι των υπαλλήλων της. Αντιθέτως, ευσταθεί το ότι η Επιτροπή έφερε το χρηματοδοτικό βάρος των μισθών αυτών διά της οδού της επιδοτήσεως.
- 33 Η παρεμβαίνουσα προσθέτει στα επιχειρήματα του καθού ότι η δέσμευσή της να επιβαρυνθεί με την αμοιβή των υπαλλήλων της ΕΕΣ από την 1η Ιανουαρίου 1981 δεν μπορεί να εκληφθεί ως εκχώρηση χρέους αλλά αντιστοιχεί σε ρήτρα υπέρ τρίτου, απόλυτως νόμιμη.
- 34 Πρέπει να υπομνηστεί σχετικά ότι η πρόσβαλλόμενη απόφαση της 2ας Σεπτεμβρίου 1988 δεν αφορά τον μισθό που καταβάλλεται στον προσφεύγοντα από την ΕΕΣ από την 1η Ιανουαρίου 1981, αλλά τη σύνταξη που του χορηγείται από την ημερομηνία αυτή για λογαριασμό του Συμβουλίου. Πράγματι, ο κανόνας περί απαγορεύσεως της σφραδευσεως του άρθρου 40, δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως απαγορεύει, σε περίπτωση σφραδευσεως, την καταβολή της συντάξεως και όχι την καταβολή του μισθού. Επομένως, δεν είναι αναγκαίο να εξεταστούν τα επιχειρήματα που αφορούν τον νομικό μηχανισμό πληρωμής του μισθού.
- 35 Από αυτό προκύπτει ότι ο τρίτος λόγος πρέπει επίσης να απορριφθεί.
- 36 Με τον τέταρτο λόγο, ο προσφεύγων επικαλείται τις διατάξεις του προαναφερθέντος κανονισμού 2530/72, για να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η σφραδευση είναι νόμιμη. Ισχυρίζεται ότι το άρθρο 3, παράγραφος 4, του κανονισμού αυτού, που περιορίζει στην τελευταία συνολική αμοιβή τη σφραδευση της αποζημιώσεως λόγω αποσυμφορήσεως του προσωπικού με το ποσό των εισοδημάτων που εισπράχθηκαν μετά την αποσυμφορηση, δεν είναι εφαρμοστέο ως προς αυτόν δυνάμει του άρθρου 5, παράγραφος 3, του ίδιου κανονισμού. Κατά τον προσφεύγοντα, οι διατάξεις αυτές, οι οποίες

προβλέπουν τη σώρευση σε περίπτωση αποσυμφορήσεως, πρέπει να αντιπαρατεθούν επί ίσοις όροις στον κανόνα της απαγορεύσεως της σωρεύσεως που προβλέπεται στον τομέα των συντάξεων από το άρθρο 40 του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως. Από αυτό συνάγεται ότι δεν υφίσταται νομικό κώλυμα για τη σώρευση της συντάξεώς του λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου με τον μισθό του ως αντιπροσώπου της Επιτροπής.

- 37 Το καθού, υποστηριζόμενο από την παρεμβαίνουσα, απαντά ότι ο μόνος κανόνας περί απαγορεύσεως της σωρεύσεως που εφαρμόζεται εν προκειμένω είναι ο γενικός κανόνας που προβλέπεται στον τομέα των συντάξεων από το άρθρο 40 του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων.
- 38 Αρκεί να αναγνωριστεί σχετικά ότι οι διατάξεις του κανονισμού 2530/72 δεν προβλέπουν καμία εξαίρεση από τον κανόνα περί απαγορεύσεως της σωρεύσεως του άρθρου 40, δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, που παραμένει, επομένως, ο μόνος εφαρμοστέος εν προκειμένω.
- 39 Επομένως, η αναφορά στο κείμενο αυτό είναι αλυσιτελής, οπότε ο λόγος αυτός πρέπει επίσης να απορριφθεί.
- 40 Από όλες τις προεκτεθείσες σκέψεις προκύπτει ότι το Συμβούλιο εφάρμοσε ορθώς τις διατάξεις του άρθρου 40, δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος VIII του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως κηρύσσοντάς τες εφαρμοστέες επί της συντάξεως λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου του προσφεύγοντος από την 1η Ιανουαρίου 1981.
- 41 Εντούτοις, πρέπει να εξεταστούν οι τρεις τελευταίοι λόγοι που στηρίζονται, αντιστοίχως, στην παραβίαση της αρχής της αιτιολογημένης εμπιστοσύνης, στην παραβίαση της αρχής της χρηστής διοικήσεως και στη μη ορθή εφαρμογή του άρθρου 85 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, τους οποίους ο προσφεύγων προέβαλε προκειμένου να αντιταχθεί στην επιστροφή του μέρους της συντάξεως που είχε ήδη εισπραχθεί και προκειμένου να επιτύχει την αποδέσμευση των παρακρατηθέντων ποσών.
- 42 Πρέπει να υπομνηστεί ότι το άρθρο 85 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως ορίζει ότι « κάθε ποσό που ελήφθη αχρεωστήτως αναζητείται αν ο λαβών ε γνώριζε την αντικανονικότητα της καταβολής ή αν η αντικανονικότητα ήταν τόσο εμφανής ώστε δεν ηδύνατο να την αγνοεί ».

- 43 Επειδή ο προσφεύγων αμφισβητεί ότι έλαβε γνώση της αντικανονικότητας της καταβολής και επειδή η διοίκηση δεν απέδειξε, ως όφειλε, αυτή τη γνώση, πρέπει να εξεταστούν οι περιστάσεις υπό τις οποίες πραγματοποιήθηκε η καταβολή, προκειμένου να αποδειχθεί αν η αντικανονικότητα της καταβολής πρέπει να θεωρηθεί εμφανής (βλέπε τις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 27ης Ιουνίου 1973, Kuhl κατά Συμβουλίου, 71/72, Rec. 1973, σ. 705, και της 11ης Οκτωβρίου 1979, Berghmanse κατά Επιτροπής, 142/78, Rec. 1979, σ. 3125).
- 44 Το καθού και η παρεμβαίνουσα, στηριζόμενοι σε δύο αποφάσεις του Δικαστηρίου (αποφάσεις της 11ης Ιουλίου 1979, Broe κατά Επιτροπής 252/78, Rec. 1979, σ. 2393, και της 17ης Ιανουαρίου 1989, Stempels κατά Επιτροπής, 310/87, Συλλογή 1989, σ. 43), υποστηρίζουν ότι, για τον προσφεύγοντα, ο οποίος έχει πολύ καλές γνώσεις της τεχνικής του προϋπολογισμού, η εν λόγω αντικανονικότητα πρέπει να ήταν τόσο εμφανής ώστε δεν είναι δυνατό να μη έλαβε γνώση αυτής· του προσάπτουν ότι υπέπεσε σε σφάλμα που δεν έπρεπε να έχει διαφύγει υπαλλήλου που επιδεικνύει τη συνήθη επιμέλεια.
- 45 Ο προσφεύγων, στηριζόμενος στο γεγονός ότι η κανονικότητα των πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1981 δεν είχε καθόλου αμφισβητηθεί και στο ότι η επιβάρυνση του προϋπολογισμού των Κοινοτήτων, από το οικονομικό έτος 1981, με τις δαπάνες αμοιβής του προσωπικού της ΕΕΣ δεν του κοινοποιήθηκε, ισχυρίζεται ότι δεν μπόρεσε να λάβει γνώση του γεγονότος ότι οι πληρωμές, των οποίων ζητείται η επιστροφή, κατέστησαν αντικανονικές από την 1η Ιανουαρίου 1981. Προσθέτει ότι, εν πάση περιπτώσει, η αντικανονικότητα των πληρωμών αυτών δεν ήταν εμφανής, πράγμα που αποδείχθηκε από το γεγονός ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή δεν το είχαν ανακαλύψει κατά τη διάρκεια περιόδου οκτώ σχεδόν ετών.
- 46 Πρέπει να αναγνωριστεί ότι, καταρχάς, εν προκειμένω κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν καθιστά δυνατό να αποδειχθεί ότι ο προσφεύγων έχει, λόγω της εκπαίδευσής του ή των δραστηριοτήτων του, ειδικές γνώσεις στο επίμαχο θέμα, δηλαδή την πληρωμή και την εκκαθάριση των συντάξεων των πρώην υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- 47 Εν συνεχεία, από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι η εν λόγω αντικανονικότητα κάθε άλλο παρά εμφανής είναι. Πράγματι, ακόμη και αφού ο προσφεύγων έλαβε γνώση της σωρεύσεως ενός μισθού αντιπροσώπου με τη σύνταξή του λόγω συμπλήρωσεως συνταξίμου χρόνου, η διοίκηση, η οποία εξάλλου χρειάστηκε οκτώ σχεδόν χρόνια για να την ανακαλύψει « τυχαίως », εξακολούθησε να καταβάλλει στον προ-

σφεύγοντα την εν λόγω σύνταξη και τον πληροφόρησε ρητώς, με έγγραφο της 12ης Νοεμβρίου 1987, ότι μετά γνωμοδότηση της νομικής υπηρεσίας του Συμβουλίου, δεν διέκρινε να υπάρξει αντίρρηση στην καταβολή προς αυτόν των δεσμευμένων ποσών και στην εξακολούθηση της καταβολής σ' αυτόν της συντάξεώς του.

- 48 Μόνο κατόπιν μιας άλλης γνωμοδότησεως, προερχομένης από την υπηρεσία του οικονομικού ελέγχου της Επιτροπής, υποστηριζομένης από τη νομική υπηρεσία του ίδιου αυτού οργάνου, το Συμβούλιο μετέβαλε άποψη και εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση.
- 49 Ενόψει των αντιφατικών νομικών γνωμοδοτήσεων που διατύπωσαν τα δύο θεσμικά όργανα των Κοινοτήτων, τα οποία διαθέτουν υπηρεσίες με βαθιά γνώση του θέματος, δεν μπορεί να προσαφθεί στον προσφεύγοντα, παρά τον υψηλό βαθμό που κατείχε στο Συμβούλιο και την υπηρεσιακή του αρχαιότητα, ότι δεν διαπίστωσε την εν λόγω αντικανονικότητα.
- 50 Από όλες τις αναπτυχθείσες αυτές σκέψεις προκύπτει ότι η αντικανονικότητα των πληρωμών συντάξεως που πραγματοποίησε η διοίκηση δεν μπόρεσε να γίνει αντιληπτή εμφανώς από τον προσφεύγοντα.
- 51 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει, χωρίς να χρειάζεται να εξεταστούν οι δύο άλλοι λόγοι τους οποίους προέβαλε ο προσφεύγων, ότι η διοίκηση αβασίμως ζητεί από τον προσφεύγοντα την επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών, δηλαδή τόσο των ποσών που αυτός πράγματι εισέπραξε για τις περιόδους από 1ης Ιανουαρίου 1981 μέχρι 31ης Οκτωβρίου 1983 και από 1ης Ιουλίου 1986 μέχρι 19ης Σεπτεμβρίου 1987, όσο και αυτών που δεσμεύθηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου από 1ης Νοεμβρίου μέχρι 30ής Νοεμβρίου 1986, τα τελευταία δε αυτά πρέπει να θεωρηθούν ως αναπόσπαστο μέρος της περιουσίας του.
- 52 Επομένως, η απόφαση της 2ας Σεπτεμβρίου 1988 πρέπει να ακυρωθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 53 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 3, του κανονισμού διαδικασίας του Δικαστηρίου που εφαρμόζεται, *mutatis mutandis*, επί του Πρωτοδικείου δυνάμει του άρθρου 11, τρίτο

εδάφιο, της προαναφερθείσας απόφασης του Συμβουλίου της 24ης Οκτωβρίου 1988, το Πρωτοδικείο μπορεί να συμψηφίσει τα έξοδα ολικώς ή μερικώς σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδικιών ή εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι.

- 54 Εν προκειμένω, μόλις κατά τη συνεδρίαση της 2ας Μαΐου 1990, ο προσφεύγων, απαντώντας σε ερώτηση του Πρωτοδικείου, παραιτήθηκε από τα αιτήματά του με τα οποία ζητούσε να υποχρεωθεί το καθού στην επιστροφή των ποσών που είχαν αφαιρεθεί από τη σύνταξή του από την 1η Δεκεμβρίου 1988. Επιπλέον, ηττήθηκε ως προς το κύριο θέμα, δηλαδή την κανονικότητα της σωρεύσεως της συντάξεώς του λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου υπηρεσίας και του μισθού τους ως αντιπροσώπου. Επομένως, πρέπει να επιβαρυνθεί με τό ένα τρίτο των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε και να καταδικαστούν το καθού και η παρεμβαίνουσα στα υπόλοιπα δύο τρίτα των δικαστικών εξόδων.
- 55 Εξάλλου, κατά το άρθρο 70 του ίδιου κανονισμού διαδικασίας, προκειμένου περί προσφυγών υπαλλήλων των Κοινοτήτων, τα όργανα φέρουν τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν. Επομένως, το καθού και η παρεμβαίνουσα φέρουν το καθένα τα έξοδά του, η δε παρεμβαίνουσα φέρει επιπλέον τα έξοδα που προκλήθηκαν από την παρέμβασή της.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (τέταρτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Ακυρώνει την απόφαση του Συμβουλίου, η οποία περιέχεται στο έγγραφο της 2ας Σεπτεμβρίου 1988 του διευθυντή διοικήσεως και προσωπικού της γενικής γραμματείας, να μη καταβάλει τα δεσμευμένα ποσά της συντάξεως λόγω συμπληρώσεως συνταξίμου χρόνου υπηρεσίας του προσφεύγοντος, από την 1η Νοεμβρίου 1983 μέχρι στις 30 Ιουνίου 1986 και να αναζητήσει τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά από την 1η Ιανουαρίου 1981 μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 1983 και από την 1η Ιουλίου 1986 μέχρι τις 19 Σεπτεμβρίου 1987.

- 2) Το καθού και η παρεμβαίνουσα φέρουν τα δύο τρίτα των δικαστικών εξόδων του προσφεύγοντος.
- 3) Το καθού και η παρεμβαίνουσα φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα, η δε παρεμβαίνουσα φέρει επιπλέον τα έξοδα τα οποία προκλήθηκαν από την παρέμβασή της.

Edward

Schintgen

García-Valdecasas

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Ιουλίου 1990.

Ο γραμματέας

H. Jung

Ο πρόεδρος του τετάρτου τμήματος

D. A. O. Edward